

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на половина године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 6. Јануара 1891.

Цена је огласима 6 дин. пари од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОБЈАВА

Према изборноме пропису о државу општинских зборова у престоници, Суд општине вар. Београда објављује, да су бирачки одбори за збор општински, који ће се држати 7. ов. мес. образовани овако:

а) За **кварт варошки**: Председник г. Јоца Симић, одборник; чланови: г. г. Манојло Клидис, трговац; Сретен Новаковић, трговац; Димитрије Ђорђевић, трговац; Сима Видаковић, јорганџија и заменици: Младан Љубинковић, трговац и Аврам Нахман индустрита.

б) За **кварт дорђолски**: Председник г. Видоје Виторовић, одборник; чланови г. г. Никола Кикић, трговац; Милан Миладиновић ковач; Петар Матић, бакалин; Сава Ристић, шпекулант; и заменици: Јаков Дамјановић, предузимач и Тапасије Савић, кројач у граду.

в) За **кварт теразијски**: Председник г. Риста Петровић, одборник; чланови г. г. Милош Обркнешевић, ковач; Милан Белчевић, опанчар; Стеван Мијатовић, терзија; Живко Тодоровић, трговац; и заменици: Илија Јаковљевић, бакалин; Радоица Радонић каферија.

г) За **кварт савамалски**: Председник г. Коста Б. Михајловић; чланови г. г. Таса Данчевић, трговац; Јоца Шандоровић, трговац; Јевта Најдановић, месар; Милан Ж. Маринковић бакалин и заменици: Лука Келовић, трговац и Антоније Ђорђевић, бакалин.

д) За **кварт палилулски**: Председник г. Др. Марко Леко; чланови г. г. Ђока Б. Вељковић, земљоделац; Настас Крстић, трговац; Ђока Јовановић, шпекулант; Орден Анастасијевић зидар, и заменици: Спиро Петровић каф. и Ристо Крстић калдрм.

ђ) За **кварт врачарски**: Председник Мих. Цветковић, одборник; чланови г. г. Стеван Миљковић, бакалин; Никола П. Михајловић, бакалин; Ђорђе Гргић, каф.; Милан Поповић месар, и заменици: Настас Дамовић, лебар; Алекса Миловановић каф.

За заменике председника на случај потребе изабрани г. г. Мата Јовановић, Гавра Бркић, Милутин Марковић, Андра Одавић, Ј. Азријел и Милан Денчић, одборници.

Гласање на овоме збору вршиће се на овим местима:

- а) За **кварт варошки** — у основној мушкиј школи код саборне цркве (дубровачка улица);
- б) За **кварт теразијски** — у теразијској муш. школи (улица 2 јаблана);
- в) За **кварт дорђолски** — у основној мушкиј школи (Душанова улица);
- г) За **кварт савамалски** — у основној мушкиј школи (савска улица преко пута квarta);
- д) За **кварт палилулски** — у основној мушкиј школи (школска улица); и
- ђ) За **кварт врачарски** — у основној мушкиј школи (пријепољска улица, спрочу војне болнице).

Од стране Суда општине вар. Београда 4. Јан. 1891. Абр. 21.

НАРЕДБА УПРАВЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

По што се заразна болест шап и устобоља раширила у великој мери на говедима у граду Београду, па да би се њено ширење спречило и она што пре угушила, то се, на основу §. 20. и 26. „закона о заштити од сточних зараза“ и угушивању тих зараза, наређују ове ветеринарско-полицијске мере:

1. Забрањује се, до даље наредбе, употреба говеди за запрегу у овом граду и пуштање из авлије, па ма да су она и привидно здрава.
2. Болесна као и сумњива стока мора се затворити у штале. Под сумњивом стоком сматра се сва она, која је у једној и истој штали, где има и болесне или је ишла на водопој где и болесна.
3. Забрањује се износити из заражених авлија ћубре.
4. Забрањује се износити суву храну из заражене авлије као и из атара града Београда у друга места.
5. Забрањује се страним особама, марвеним трговцима и касарима да улазе у заражене штале. Особе, које су у зараженој штали или код болесне стоке посла имала,

могу из авлије изаћи тек онда по што оперују, очисте хаљине и обућу.

6. Забрањује се употреба и продаја некуваног млека.

7. Забрањује се увоз говеда у рејон управе, сем оне која је намењена за клање, и то само ако има уредан сточан пасош. Стока ова одмах ће се спровести у касарске штале код кланице и тамо оставити све док се не закоље. Сточна пијаца с говедима, до даље наредбе, не сме се држати у граду.

На свима улазима у град имају се одмах истакнути табле с натписом „устобоља и шап.“

9. Извоз говеди на овдашњој железничкој станици забрањује се до угушења заразе. И извоз пак свиња допустиће се под овим погодбама:

а) Пре него што сопственик хоће свиње да извезе, на 14 дана мора их подвргнути марвено-лекарском прегледу;

б) по истеку 14-ог дана свиње се морају на ново подвргнути прегледу, па ако се и тад нађу здраве, онда

в) имају се до стапице железничке тако спровести да не буде никакве опасности да заразу приме, и

г) на железничкој станици подвргнуће се прописном прегледу.

10. Забрањује се водопој заједнички. Сваки је сопственик дужан своју стоку појити код своје куће.

11. Коже од болесне стоке, која би била заклата или би угинула, мора се дезинфекцијати.

12. Штала и други простори у којима је болесна стока боравила, као и предмети који су код њих употребљавани, морају се очистити, дезинфекцијати о трошку сопственика.

Сваки онај, који се не буде покоравао овим наредбама навућиће на себе казну §. 43 „закона о заштити сточних зараза“, који гласи: ко се не покорава осталим наредбама, издатим за заштиту од сточних зараза и њихово угушавање, него поступи противно, учиниће тиме преступ и казниће се, ако је намерно учинио тај преступ, затвором до једне године дана или новчано до 2000 динара.

на улици коштало би 2000 односно 4000 фор. годишње.

Ако се одма јаве приватни са 3000 електричних лампа, онда ће чиста добит изнети. 12000 фор. годишње, то значи да би се приходом од приватних исплаћивало варошко осветљење.

Поред тога, општина би давала приватнима у Топлицу, струју за једну лампу сијалицу од 16 нормалних свећа за 2 крајца на сат, а то значи да би приватне коштало осветљење електрицитетом скоро у пола јевтиније но сада гасно осветљење. Јер сала кошта један гасни пламен од 16 фор. свећа кад гори 1000 сати на годину, 38 фор 40 краја. годишње, а кад гори 450 сати онда 17 фор. 28 крајца, док би на против једна електрична лампа исте јачине коштала у првом случају 23 фор., а у другом 12 фор. на годину.

И на основу тих података, комисија предлаже општини да постојећи уговор са друштвом за гасно осветљење даље не продужује већ ла у место гасног осветљења уведе електрично. —

Ми мислим да се бољи пример са економског гледишта не може навести, који би одговарао приликама у којима се ми налазимо. Као што видите и он као и они напред наведени примери говоре у прилог електричне светlostи и са економског гледишта.

Један је члан потписане комисије послом својим прошао кроз варош Удине која је сва осветљена електрицитетом, и ево каквих је података донео отуда. Удине је варош од својих 30000 становника, и цела дужина осветљених улица износи 45 километара.

Електрицитет се добија из динамо-машина које креће водена пара. Свега има 4 парна мотора, један од 140 а три по 70 коњских снага. Осим тога има и мањих машине за резерву. Динамо-машина има 7, три су веће и ране свака по 650 лампи а четири су мање и свака даје електрицитета за 400 лампи. Електрицитет, пре него што се пошиље у лампе, проведе се кроз акумулаторе, који осигуравају правилност горења лампи.

По целију су вароши употребљене лампе сијалице и то разних јачина; има их од по 12, 16 и 25 нормалних свећа. Пламених лампа има врло мало, по главним улицама разређене су лампе од по 25 свећа на сваких 25 метара, а по споредним су лампе од 16 свећа и на 50 метара једна од друге.

Стигоше на гробље.

— Где ћете саранити мртваца? упита Бернар.
— У општујаму.
— Право је! помисли Бернар. Ништа за ништа, па ни гроб!

Руна беше готова, чекаше свога госта Спуштише мртваци.

— Ја ћу знати где је, помисли Бернар.

Остаде да посматра људе како лопатама грђу земљу; грудве падају на сандук жалосним и тмулим звуком.

Када се све сврши, Бернар даде гробарима напојницу, и остаде још неколико часова прекрштих руку гледајући затрпани гроб.

— Ту је! проговори, умро је! а мртваци се више не враћају. Свет је сад мој. Један покрет, па ево среће! Ха! па шта сам му и одузео? Полугу једну којом он није умео да управља, луда једна! У замену за то дао сам му парче земље и мир. Ми смо квит!

Удари се мирним и слободним срцем и душом. Ручао је у гостионици врло слатко. У опери узео једно од бољих места. Из опере вратио се кући. Спавао је мирно и дуго.

Када се пробуди, осећаше се снажан, весео и добро расположен.

Никад му сунце није изгледало тако сјајно, будућност тако ружичаста, живот тако лак.

Централа за спровођање електрицитета смештена је у средни вароши, и овде се електрични грана у седам главних праваца, од којих су два дугачки по 1800 метара, један 1700 метара, два по 1300, један 1200, и један 1000 мет.

Справоводника — жица — има и подземних и ваздушних, али се искуством дознало, да су подземне боље поред тога што су јевтиније, јер падзор лакши. За две године од како то осветљење постоји, није било ни једног несретног случаја.

Општина је закључила уговор са друштвом на 15 година, и за својих 500 лампа које скупа дају светлост од 10000 свећа, плаћа годишње 42000 динара. Данашње осветљење Београда од 600 петролеумских лампа, које све скупа износе једва 4000 свећа, кошта београдску општину на 33000 динара. Дакле у Удини електрично осветљење од 10000 свећа, дакле два и по пута јаче од нашега, кошта само 9000 дин. скупље.

Приватни плаћају за сваку лампу од 12 свећа јачине по 4·5 дин. паре на сахат, а за лампу од 16 свећа по 6 паре на сахат. Кад би се гасно осветљење имало по ту цену, онда би кубни метар морао коштати 30 паре динарских. Кад је општина пре две године расписала конкурс за гасно осветљење, највижа цена кубн. метра била је за приватне 40 паре дин. Да је наша општина онда усвојила најјевтиније понуђено гасно осветљење, онда би за 25% коштало скупље од електричног осветљења у Удини.

Ви ћете можда запитати, кад су тако повољне околности на страни електричне светlostи, зашто и остале велике европске вароши не усвајају то осветљење него остају при гасном? — Одговор је врло прост: да све те вароши већ имају гасно осветљење и да су са друштвима која их осветљавају направиле уговоре на 50 и 100 година и да све док ти уговори постоје, не могу завести никакво друго осветљење. Веома је поучан пример са Минхеном у том погледу; општина минхенска закључила је уговор са друштвом за гасно осветљење, за врло дуги низ година и за сво то време не може се у Минхену завести електрично осветљење; на против предграђе минхенско Штабинг, у коме није било гаса, осветљено је електрички. Шта више, општина је минхенска тако себи везала руке да не може никакво друго ни гасно осветљење да уведе.

Исти је случај и са Генфором. Општина је те вароши пре неког времена поред постојећег гас-

ног осветљења увела електрично. Друштво које варош осветљава гасом подигло је парницу против општине и општина је парницу на свима судовима изгубила, те је морала, тек заведено електрично осветљење напустити.

Кад би дакле ма која варош у којој већ има гасног осветљења, хтела да заведе електрично, она би морала према постејеним уговорима да плаћа за гасно осветљење и онда кад би увела електрично; ако општине саме експлоатишу своје гасно осветљење, онда би требало упропастити и напустити цео уложени капитал за гасно осветљење, и утрошити нове исто толике суме на завођење електричног осветљења. Ви ћете признати, да се на таке финансијске жртве ниједна општина не може тако лако решити.

Ето у томе лежи главни разлог зашто све јевропске велике вароши не уводе с места електрично осветљење ма да је оно боље. Па и поред тога видимо, где богатије општице као што су париска, лондонска, берлинска, римска, петроградска и т. д. и т. д. осветљавају важније де-

(свршите се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Збор. Сутра, 7. ов. м. држаће се општински збор, ради избора бирачких одбора за све квартове варошке, као што је објавом општинског Суда обзнањено.

У гласачке спискове за овај збор увршћени су, према закону, само они бирачи, који су платили данак и за прошло полгође, дакле до краја 1890. год.

Комисија. Изасланици еснафа и појединачних трговачких бранша имали су седницу 4. ов. м. у општинској дворани, и у истој према закључку конференције одбора општинског и грађанства (од 30. пр. мес.) већали о трошарини.

У овој седници је расправљано које су одлакшице за поједине артикле потребне у трговинском интересу престонице.

Предлоге своје комисија ова поднеће Одбору општинском пошто се предходно прикупље податци колико се којих артикала

Богатство боље но сиротиња, открива душу људску. Бернар сиромашак сматрао је себе за велика некад. Сиромах Бернар!...

Где је сада онај Бернар, који је сневао о слави, испитивао и радио без одбора; где је онај двајестогодишњи свећеник који све жртвује и подноси за науку и уметност?

Тог Бернара не беше више. Он је сам себе убио.

У осталом, онај први Бернар није ни могао да живи — разумите то, човек пун поштења и скромности!

Овај други је господин Бернар, богаташ.

Ко би га сада срео на његовом путу и ужишао, и видио како у радости просипа новац као какви принци, не би одиста никада ни помислио да је томе мрачном ужишању претходила онако мрачна драма. Средиште Бернаровог живота, месте где је ваздух за њега најсвежији, био је Париз. После пестомесечног путовања, Бернар се врати у Париз.

Париз је истина огромна варош, али Бернар нађе своје место и отпоче да игра виђену улогу. У том свету пуном лакомисленика и раскалашног женскиња, стече он брзо име доброг, веселог и неуморног друга, који беше увек готов да држи највеће опкладе, да отима прву лепотицу и да пије најбоље вино.

(наставите се)

Постао је господар своје судбине. Он који је до сада увек само слушао, од сада ће да заповеда.

Зна да је слободан, може да буде горд! Изашав на улицу, уздану дубоко, а задовољствује своме даде израза речи: једва једном!

VIII.

Бернар не остаде дugo у својој кући у Харфиној улици. Једног дана он је напусти, а шта се кога тицало гдје је отишао. Комшилук није разбирао много шта ради тај мало виђени човек. Ко пита за сиромаше! Одсуство Бернарова није бунило никога.

Он, међу тим, беше оставио Париз. Отпутова у питоме јужне крајеве, у оне крајеве о којима је давно снивао, жудећи за красотама уживања.

Како турист весело пропутовао, Шпанију, Италију и Грчку. У души његовој не беше се угасио осећај за уметношћу и ремек-делима, али ипак као аристократичан путник више је марио за добру кујну, изврсну гостионицу, по за какву лепу и уметничку слику. Више га мамише градови шпански, кокетни и сјајни као очи у андалускиња, него ли класичне вароши грчке и латинске, које красе само бледи одсеви прошлости, слично сунцу на заходу.

www.unilib.rs
увози са стране, и према томе за основу
составе нужни прорачуни.

Резултат пописа С радошћу можемо констатовати да је резултат пописа становништва у престоници превазишао очекивања, и да је Београд данас много насељенији но што се мислило. Пописом, који је извршен 1885. године, срачујено је да Београд има свега 35.483. душа. Овим садањим пописом, коме се тачност не може порећи, показало се да Београд броји данас 57.485, дакле 22.000 више од последњег пописа. Квартовне пописне комисије нису још закључиле сасма рад: тако ће цифра коју данас саопштавамо, за неку стотину бити још већа.

Напомена. По ново обраћамо пажњу грађанства, да сва обавештења даје и трошаринске послове свршава у име Суда општинског, главна трошаринска управа, чија се канцеларија налази на марвеном тргу.

Њој се ваља обраћати за све предмете трошаринске, а не непосредно Суду општинском.

ГЛАСНИК ОПШТИНСКОГ СУДА.

О продавачким дозволама. Прекупци, пињари, клачи као и сви остали продавачи, који радњу своју врше на основу дозвола општинске власти, коју су добили у прошлјој години, дужни су до краја овога месеца пријавити се општинском суду, да им се изда нова дозвола. Сваки треба са собом да понесе своју дозволу.

Пињари, који нису прошле године вадили дозволу, треба да поднесу уверење еснафа пињарског да ову радњу упражњавају. Прекупци и клачи, који нису до сада добили дозволе, треба да понесу са собом пореску књижицу и даду лично јемство двојице грађана.

Ко се до краја овога месеца не одазове овоме, биће одговоран.

За продаваче по вароши. Сви они који ма-
што продају по улицама, имају се до 15. овог мес. пријавити Суду општинском, да им се на то да дозвола. Ово се тиче: продавача књига, листова, посластица, млекара, шећерлемичара, бозара, пекара, колачара, бадемџија, кестењара и т. д.

Опомињу се газде, који дају што на расправљају, да ће и они бити одговорни ако су продајци њихови момци, а не буду се пријавили и добили дозволу.

За потрошаче. Обраћа се пажња грађанства на то, да се сваки клони и самог пробања не-
куваног млека, почем су констатоване на стоци заразне болести. Употреба некувача млека може бити од опасних последица; и за то сваки, у сопственом интересу, треба да обрати пажњу,

ИЗВЕШТАЈ

о РАДЊИ ЦАРИНАРНИЦЕ БЕОГРАДСКЕ НА ЖЕЉЗН.
СТАНИЦИ У МЕСЕЦУ ДЕЦЕМБРУ 1890. ГОД.

I. увозна радња.

У току целога месеца увезено је са стране у Србију 503 вагона са 44.534 колета разне робе

у теж. 3.112.423 килогр. у овој количини убројано је:

55 вагона каменог угља, 24 вагона шећера, 15 вагона шипртуса, 15 вагона гаса, 15 вагона гвожђа и плеха, 11 вагона дувана, 11 вагона даске, 10 вагона јексера, 9 вагона стакларије, 6 вагона кожа сирових, 6 вагона пиринча, 4 вагона зејтина, 4 вагона артије, 3 вагона памука, 3 вагона пасуља, 2 ваг. пива, 2 вагона цакова, 2 вагона машинерије, 2 вагона вина, 2 вагона жигица, 1 вагон коре за штављ. кожа, 1 вагон цемента, 1 вагон брашна, 1 вагон вуне, 1 вагон сапуна, и 2 краве.

II. провозна радња.

Из Аустро-угарске за Бугарску и Турску превезено је 210 вагона са 20.063 колета разне робе у теж. 1.707.210 килогр.

III. Извозна радња

Искључиво жељезницом извезено је за иностранство и то: 6152 комада свиња, 632 волова, 40 крава, 19 бивола, 324.001 кила сувих шљива, 130.715 кила кожа сирових, 100.688 кила овса, 71.130 кила кукуруза, 64.019 кила вина, 40.050 ражи, 34.064 кила заклане живине, 21.330 кила брашна, 20.200 кила јечма, 17.820 кила цукња, 10.204 кила коске, 10.000 кила мекиња, 10.000 кила пива, 9.710 кила јабука, 8.390 кила ораја, 7.560 кила масти, 4745 кила вуне, 1852 кила прева, сланих 1148 куб. метара дуга пинтерских и 3 кубн. хв. камена за калдрму.

IV. Манипулација — беше сведена на 2553 ком. царинских експедиција. Од овог броја долази и то:

На увозне декларације 1517, извозне 311, превозне 139, смештишне 27 комада, на увозне

пропратнице 175, превозне 232, поштаиске 63 и на пртљажне 89 комада.

V. приход. — На каси овог месеца пало је свега на име овог рада и то:

1. Од царине и др. држ. и општ. такс.	204.697.92 д.
2. „ обртне порезе	65.106.97 „
	свега 269.804.89 д.

ОБЗНАНА

— О прилепљивању таксених марака на објаве —

Расписом господина министра финансије од 3. тек. мес. ПрБр. 11.704 објашњено је да се на сваку објаву за издавање под кирију, било написану било штампану, мора од сад прилепити марка од 5 парара динарских.

То се овим, а према наредби Управе вароши, даје грађанству на знање

Од Суда општине вароши Београда 15. новембра 1890. АБр. 2255.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 28. Дец. 1890. закључно прешло је до 4. Јан. 1891. преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просе- чна цена	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 кр. про- сечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
20.400	Брашна пшенична . . .	17.80	13.110	Сламе	2.50
	Шишарке	—	661	Масти	125
100.334	Пшенице	13.00	220	Кајмака	100
710.73	Кукуруза	10.20		Разне зелени	—
754	Ражи	12.40	295	Сила	50.—
	Тумура дрвена	—	590	Луча	4.50
39.759	Јечма нова	10.70	7.760	Коже суве	—
87.370	Овса	12.—		Катрана	—
	Јабука	—		Црева урађена	—
2.717	Пасуља	28.50		Паприке алеве	—
2.215	Кромпира нова	12.—	7.078	Свиња дебелих	73.—
240	Арпаџика	7.50		Рибе фришке	—
578	Црна лука	4.50		Сува меса, пршуте	220
	Меда	4.50		Крече	3.50
1.496	Ораја	27.—	26.195	Земље лончарске	—
	Грожђа	—	980	Купуса кисела	—
	Воћа разна	—	50.000	Камена праста	—
	Живине урађене	—	30.700	Дрвенарије разне	—
30.000	Угљена камена	3.50	122.180	Вина црна	30.—
62.087	Шљива сувих	60.—	382	Ракије комове меке	80.—
	Масти	—	1.483	„ шљивове меке	58.—
86.020	Сена	4.50			

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА је у здању општинског суда.